

כללי אתיקה של עובדי מדינה

עובד ציבור המקבל הנחות בבתי מלון

המסגרת הנורמטיבית

■ עבירת השוחד

■ הפרת אמונים

■ חוק שירות הציבור מתנות

■ ההיבט המשמעתי

עבירת השוחד

■ ס' 290 לחוק העונשין - לקיחת שוחד

"עובד הציבור הלוקח שוחד בעד פעולה הקשורה
בתפקידו, דינו מאסר שבע שנים..."

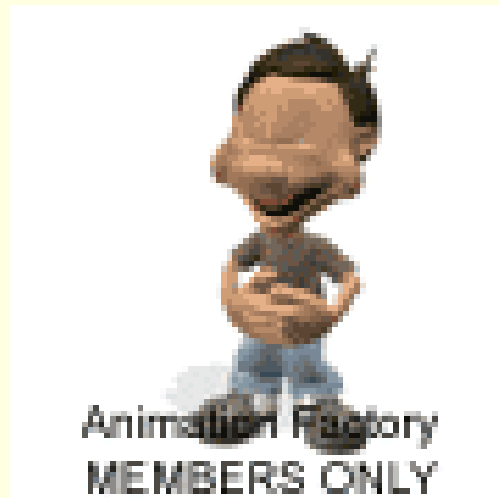
ס' 294... (ד) במשפט על שוחד לא ייזקק בית המשפט
לטענה - ...

■ (2) שהלוקח לא עשה או אף לא התכוון או לא היה מוסמך
או רשאי לעשות את הפעולה."

מרמה והפרת אמונים

■ ס' 284 לחוק העונשין

עובד הציבור העושה במילוי תפקידו מעשה מרמה או הפרת אמונים הפוגע בציבור, אף אם לא היה במעשה משום עבירה אילו נעשה כנגד יחיד, דינו – מאסר שלוש שנים.

חוק שירות הציבור (מתנות)

הגדרות

- 1. בחוק זה –
 - **"עובד הציבור"** – נושא משרה או תפקיד מטעם המדינה, לרבות חייל כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955;
 - **"מתנה"** – הקניית נכס שלא בתמורה או מתן שירות או טובת הנאה אחרת שלא בתמורה.
 - **דין מתנה לעובדי הציבור**
- 2. (א) ניתנה לעובד הציבור באשר הוא עובד הציבור מתנה – בין בישראל ובין בחוץ לארץ, בין שניתנה לו עצמו ובין שניתנה לבן זוגו החי עמו או לילדו הסמוך על שולחנו – ועובד הציבור לא סירב לקבלה ולא החזירה לנותנה לאלתר, תקום המתנה לקנין המדינה; ובמתנה שאין בה קנין חייב עובד הציבור לשלם לאוצר המדינה את שווייה.
 - **חובת עובד הציבור**
- 3. (א) על קבלת מתנה שסעיף 2 חל עליה חייב עובד הציבור להודיע ועליו לנהוג בה במועד ובדרך שנקבעו בתקנות.
 - (ב) עובד הציבור שהפר בIODעין חובה המוטלת עליו לפי סעיף קטן (א), דינו – קנס פי שלושה משווי המתנה ביום קבלתה או ביום פסק הדין המרשיע, לפי הגבוה יותר.

פס"ד בעניין המפכ"ל רפי פלד

עובדות המקרה: במהלך שנת 1993 התקבלו במשטרה, במחלקה לחקירת שוטרים בפרקליטות המדינה (מח"ש), תלונות כנגד המפכ"ל רפי פלד. החקירות שנוהלו התמקדו סביב שלושה נושאים, רכישת טלוויזיה בהנחה ניכרת, חגיגת בת-המצווה של בתו של המפכ"ל בחוף פרטי בכינרת ללא תשלום והנחות באירוח במלונות מוריה פלאזה באילת ובים המלח.

החלטת היועץ המשפטי בעניין שוחד

- בקבלו את טובות ההנאה לא ידע המפכ"ל שהנחות אלה ניתנות לו בעד פעולה הקשורה בתפקידו.
- דין הוא, כי האחריות לשוחד מחייבת הוכחת מצבו הנפשי של מקבל השוחד. מצב נפשי זה הוא "מודעות" לרכיבים העובדתיים של העבירה... בענייננו, משמעות הדבר הוא, כי לשם ביסוס אישום בשוחד, על התביעה יהא להוכיח כי המפכ"ל קיבל את טובות ההנאה מתוך ידיעה שהן ניתנות לו בעד פעולה הקשורה בתפקידו.
- מקבל השוחד צריך להיות מודע לכך שטובות ההנאה שניתנות לו הם בעד פעולה הקשורה במילוי תפקידו."

ס' 284 לחוק העונשין – מרמה והפרת אמונים

■ עובד הציבור העושה במילוי תפקידו מעשה מרמה או הפרת אמונים הפוגע בציבור, אף אם לא היה במעשה משום עבירה אילו נעשה כנגד יחיד, דינו – מאסר שלוש שנים.

ס' 290 לחוק העונשין – שוחד

■ "עובד הציבור הלוקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו, דינו מאסר שבע שנים..."

ס' 415 לחוק העונשין – קבלת דבר במרמה

■ המקבל דבר במרמה, דינו – מאסר שלוש שנים, ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו – מאסר חמש שנים.

■ ס' 418 לחוק העונשין

המזייף מסמך, דינו – מאסר שנה; זייף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, דינו – מאסר שלוש שנים; ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו – מאסר חמש שנים.

פס"ד בעניין עופר חוגי

עובדות המקרה

ח"כ לשעבר עופר חוגי (ש"ס) קיבל כשלושה מיליון שקלים ממשרד החינוך, אחרי שזייף רשימות של תלמידים ברשת "מעין החינוך התורני".
הוא נאשם גם שחברה בבעלותו, "המימד העשירי", קיבלה במרמה מרשת "מעין החינוך" סכום של 468 אלף שקל על סמך חשבונית כוזבת עבור שיפוצים כביכול.

גזר הדין

■ בית-המשפט המחוזי בירושלים גזר את עונשו של חבר-הכנסת לשעבר עופר חוגי (ש"ס), ודן אותו לשנתיים מאסר. חוגי הורשע בשורה של עבירות מרמה בנסיבות מחמירות ובזיוף מסמכים, בתקופה שקדמה להיותו ח"כ פעיל. בקול ישראל דווח, כי חוגי גם נקנס בסכום של 12 אלף ש"ח.

כללי אתיקה של עובדי המדינה - איסור קבלת טובת הנאה

- לא יקבל עובד המדינה טובת הנאה לא מעובד מדינה אחר ולא מאדם מקרב הציבור אלא על פי התנאים שנקבעו לכך בחוק ובתקשי"ר.

השעיה

הוראות התקשי"ר - טיפול בהשעיה

" עבר עובד עבירה על המשמעת או עבירה פלילית או התחילה חקירה פלילית של המשטרה נגד עובד, יבדוק האחראי, בין השאר, אם יש מקום להציע להורות על השעייתו, של העובד, על-פי הוראות פרק זה".

46.211

הסמכות להשעות עובד היא בידי נציב שירות המדינה, השר ועובדים אחרים במשרד, וכן בית המשפט, בהתאם למפורט בסעיף זה.

46.212

נציב שירות המדינה רשאי, ביזמתו או על-פי פניית האחראי, להורות על השעיה של עובד ממשרתו בשירות במקרים הבאים:

(א) הוגשה לתובע קובלנה על עבירת משמעת שעבר העובד;

(ב) התחילה חקירה פלילית של המשטרה נגד עובד בעבירה שיש עימה קלון, לדעת נציב שירות המדינה; במקרה זה יושעה העובד רק לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, או עם בא כוחו.

(חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963, ס' 47 (א))

פרשת רשות המיסים

■ חקירת משטרה נגד בכירים ברשות המיסים בחשד לקבלה ומתן שוחד וחשד להתערבות במינויים פוליטיים. 15 בכירים נעצרו עד היום בפרשה, בהם בכירי הרשות.

ראש לשכתו של ראש הממשלה, שולה זקן, הושעתה מתפקידה לחצי שנה בהוראתו של נציב שירות המדינה, שמואל הולנדר זאת בעקבות חקירת המשטרה בפרשת השוחד ברשות המיסים.